

AH 2399
2021Z03917

Antwoord van minister Schouten (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit)
(ontvangen 19 april 2021)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 1982

1

Bent u bekend met de tweet van de Inspecteur Dierwelzijn van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de organisatie die verantwoordelijk is voor het toezicht op dierenwelzijn bij bedrijfsmatig gehouden gezelschapsdieren, "het probleem is veel te groot om overal langs te gaan. STOP met het kopen van pupjes. Dan is de malafide handel afgelopen. Retweet aub zo vaak als het maar kan..."?¹

Antwoord

Ja. Op 16 februari 2021 hebben inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) samen met de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de (dieren)politie 79 honden weggehaald bij een hondenfokker in Limburg. In het bovengenoemde twitterbericht attendeert de inspecteur haar volgers op een nieuwsbericht van de NVWA over dit optreden door de toezichthouders. De oproep moet daarom ook gezien worden als een oproep om geen hond te kopen bij malafide hondenhandelaren.

2

Erkent u dat deze oproep om te stoppen met het kopen van puppy's het beeld bevestigt dat de situatie rond de malafide hondenhandel en de broedfokkers uit Oost-Europa op dit moment totaal uit de hand loopt?

Antwoord

De oproep om te stoppen met het kopen van puppy's via de malafide handel is gedaan om (toekomstige) kopers te wijzen op hun verantwoordelijkheid. Kopers dienen zich te realiseren dat de aanschaf van een hond ook een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt en dat de koper een belangrijke rol speelt bij het voorkomen van welzijnsaantasting die plaatsvindt als gevolg van de

¹ Twitteraccount Inspecteur Dierwelzijn, 22 februari 2021,
<https://twitter.com/nvwadierwelzijn/status/1363915788667805698?s=21>

slechte omstandigheden waaronder puppy's worden gefokt, grootgebracht en verkocht en om de illegale handel te voorkomen.

Vanwege een toename van de vraag naar jonge honden tijdens de eerste lockdown heeft de NVWA al op 22 juni 2020 op haar website een waarschuwing geplaatst om potentiële hondenkopers tips te geven hoe zij kunnen voorkomen dat zij (ongewild) meewerken aan illegale hondenhandel. Sindsdien heeft de NVWA deze boodschap via verschillende sociale-mediakanalen en media-uitingen herhaald.

3

Trekt u het zich aan dat het zover heeft kunnen komen dat de toezichthouder zich genoodzaakt voelt om deze oproep te doen via sociale media en kunt u dit toelichten?

Antwoord

Ik vind het goed dat de NVWA haar taak als toezichthouder breed opvat en niet alleen optreedt tegen overtredingen, maar (toekomstige) hondeneigenaren ook actief informeert over hoe zij misstanden en het ongewild meewerken aan illegale hondenhandel kunnen voorkomen.

4

Heeft de NVWA ook bij u aan de bel getrokken over het feit dat deze toezichthouder het probleem van de puppyhandel niet aankan? Zo ja, wanneer was dat en wat was uw reactie? Zo nee, hoe verklaart u dat?

Antwoord

Er zijn regelmatig overleggen met de NVWA, waarin ook gesproken wordt over de stijgende vraag naar honden en de daarmee gepaard gaande stijgende import. In deze overleggen wordt besproken wat de mogelijkheden zijn om op te treden tegen de welzijnsproblemen in de illegale hondenhandel.

Om de problematiek rondom de hondenhandel effectiever aan te kunnen pakken is een taskforce Hondenhandel opgericht met als deelnemers de NVWA, de (dieren)politie, de LID en beleidsmedewerkers van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het voorkomen van de problematiek is uit oogpunt van dierenwelzijn het meest effectief, naast het (achteraf) aanpakken van de problemen. Kopers vervullen een belangrijke rol bij het voorkomen van misstanden, het ongewild meewerken aan illegale hondenhandel en bij het melden van vermoedens van illegale handel.

Daarbij hoort een goede oriëntatie door kopers alvorens ze een hond aanschaffen. Er is voldoende informatie te vinden over waar men op moet letten bij de aanschaf van een hond op onder andere de website van de Dierenbescherming, het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren (LICG) en de Hondenbescherming.

Het LICG heeft, naast een puppy checklist, stappenplannen opgesteld over 'herken de foute fokker' en 'de aanschaf van een puppy via internet'. Deze stappenplannen helpen een koper om malafide fokkers/handelaren te herkennen en te vermijden. Zolang mensen toch pups blijven kopen bij de foute fokkers en handelaren blijft deze markt in stand.

De NVWA is op verschillende platformen actief om de bewustwording rondom het aanschaffen van een hond te vergroten. Via de NVWA-website, social media (Twitter, LinkedIn, Facebook en Instagram), en via medewerking aan een reportage door NOSstories, is de NVWA actief in berichtgeving over de aanschaf van een hond en waarop gelet dient te worden.

Ook ben ik aan het onderzoeken of en hoe een verplichte bedenktijd voor de aanschaf van huisdieren bij kan dragen aan het terugdringen van het aantal impulsaankopen van dieren, mede ter uitvoer van uw motie (Kamerstuk 28 286, nr. 1009). Als dit is afgerond, wordt uw Kamer hierover bericht.

5

Kunt u bevestigen dat in Nederland jaarlijks 150.000 puppy's worden verkocht, waarvan er zo'n 80.000 uit Oost-Europa worden gehaald, en dat dit aantal in coronatijd nog verder is opgelopen? Zo nee, om hoeveel dieren gaat het dan?²

Antwoord

² Algemeen Dagblad, 20 februari 2021, «Op zoek naar de schimmige wereld achter hondje Riva: een plek waar geld belangrijker is dan gezondheid», <https://www.ad.nl/binnenland/op-zoek-naar-de-schimmige-wereld-achter-hondje-riva-een-plek-waar-geld-belangrijker-is-dan-gezondheid~a9a769eb/>

Bureau Beke stelt in hun rapport “Zo ziek als een hond” (2019) dat het moeilijk is de exacte omvang van de internationale puppyhandel te achterhalen. Eerdere schattingen laten zien dat het hoogstwaarschijnlijk om tienduizenden puppy’s per jaar gaat die internationaal (en deels illegaal) worden verhandeld.

Uit het huisdierenpopulatie-onderzoek dat brancheorganisatie Dibevo en de Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG) jaarlijks laten uitvoeren, blijkt dat het huisdierbezit tijdens de coronacrisis flink is toegenomen.³

In het jaar 2020 is een groter aantal importen geregistreerd in de aangewezen databanken dan de voorgaande jaren. In de jaren 2017, 2018 en 2019 is er een continue stijging te zien, toen zijn er respectievelijk 28.554, 30.279 en 31.022 honden geïmporteerd, terwijl dit in 2020 ongeveer 39.393 honden betrof.

6

Kunt u bevestigen dat uit een onderzoek van Deloitte bleek dat de NVWA al vóór de coronacrisis onvoldoende capaciteit had om het toezicht op de hondenhandel en fokkerij naar behoren uit te voeren, dat er onvoldoende capaciteit was om grote zaken uit te voeren en ook dat het toezicht niet goed risicogericht kon worden uitgevoerd?⁴

Antwoord

Afgelopen jaren steeg het aantal meldingen dat binnenkwam over gezelschapsdieren. Het is voor de NVWA ondoenlijk om alle fokkers en handelaren in Nederland continu in de gaten te kunnen houden en te controleren. Daarom houdt de NVWA zogenoemd risicogericht toezicht. Risicogericht toezicht betekent dat vooral daar inspecties worden uitgevoerd waar de kans op overtreding van de regels door de handel in gezelschapsdieren het grootst wordt geacht. Deze kans wordt bepaald op basis van meldingen, gegevens uit eerdere inspecties en risico-inventarisaties.

Daarnaast worden projecten uitgevoerd, zoals eind 2019 de pilot ‘kortsnuitige honden’, waar fokkers van kortsnuitige honden zijn gecontroleerd en schriftelijke waarschuwingen zijn opgemaakt.

³ <https://dibevo.nl/pers/coronacrisis-zorgt-voor-piek-in-huisdierbezit>

⁴ Kamerstuk 33 835, nr. 171

Klopt het dat de NVWA geen onderzoek doet in Hongarije, terwijl veel Nederlandse dierenartsen twijfelen aan de documenten die dierenartsen daar verstrekken?

Antwoord

Hongarije is een land binnen de Europese Unie. Dat betekent dat honden van Hongarije naar Nederland vervoerd mogen worden als aan de Europese regels is voldaan. De NVWA controleert of handelaren die honden in Nederland invoeren en te koop aanbieden, zich houden aan de regels, en treedt op tegen overtredingen.

In 2016 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven twee uitspraken⁵ gedaan in zaken waarbij geïmporteerde pups in bewaring waren genomen, omdat de leeftijd in het paspoort van de pups volgens Nederlandse dierenartsen niet overeen leek te komen met de werkelijke leeftijd. In de uitspraken is gesteld dat op grond van het interstatelijk vertrouwensbeginsel moet worden uitgegaan van de juistheid van de door de bevoegde autoriteiten afgegeven documenten.

Wetenschappelijk onderzoek waarmee aan de hand van het gebit de juiste leeftijd van de pup aangetoond kan worden, ontbreekt. Zonder deze wetenschappelijke onderbouwing kan de juistheid van de afgegeven documenten inzake de leeftijd juridisch niet weerlegd worden. Om deze reden zal onderzoek worden gestart waarmee de leeftijd aan de hand van het gebit voortaan wetenschappelijk kan worden vastgesteld. De resultaten van het onderzoek zal de basis vormen om fraude met leeftijd aan te kunnen pakken.

Tot dat moment zal de NVWA niet kunnen optreden tegen vermeende leeftijdsfraude als een document, dat is afgegeven door de bevoegde autoriteiten in bijvoorbeeld Hongarije, een leeftijd vermeldt waarvan aangenomen wordt dat deze niet in overeenstemming lijkt te zijn met de daadwerkelijke leeftijd van het dier.

De NVWA meldt eventuele twijfel over gezondheidscertificaten wel altijd aan andere lidstaten, zodat de autoriteit van die lidstaat verder onderzoek kan doen en eventueel maatregelen kan opleggen. De NVWA adviseert mensen die een hond willen kopen ook altijd om de hond voor de koop te laten keuren door een dierenarts. Dierenartsen kunnen bij twijfel een melding doen bij de NVWA die bij voldoende aanknopingspunten doorgezet kan worden naar de desbetreffende autoriteit van die lidstaat.

⁵ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CBB:2016:397>
<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CBB:2016:125>

8

Hoe beoordeelt de NVWA de betrouwbaarheid van de informatie die wordt verstrekt door dierenartsen uit Hongarije?

Antwoord

De dierenartsen en inspecteurs van de NVWA gaan tijdens inspecties na of de verkoper voldoet aan de geldende wet- en regelgeving zoals het Besluit houders van dieren en kijken onder andere naar de verstrekte documentatie en of er afwijkingen te zien zijn. Bij twijfel kan het Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID) worden geraadpleegd. Dat is hét landelijke aanspreekpunt voor identiteitsfraude en fraude met documenten.

9

Gaat u per direct een verbod instellen op de verkoop van dieren via internet? Zo nee, erkent u dat u hiermee deze situatie in stand houdt?

Antwoord

Nee. De mogelijkheid van het kopen van een hond zonder de verkoper en het gezelschapsdier in levenden lijve te hebben gezien, hoeft als zodanig niet problematisch te zijn. Ook wanneer de koper de verkoper en de hond niet heeft gezien, kan de hond onder de juiste omstandigheden zijn gehouden en kan de hond fysiek en mentaal gezond zijn. Daartegenover staat dat als de koper de verkoper en de hond wel heeft gezien, het nog steeds zo kan zijn dat de hond niet onder de juiste omstandigheden wordt gehouden en de hond fysiek en mentaal juist niet gezond is. In beide gevallen kunnen de dieren door slechte huisvesting en verzorging ziek zijn en door onjuiste socialisatie de rest van hun leven last hebben van mentale problemen zoals angsten of agressiviteit.

10

Gaat u per direct een verbod instellen op de invoer van buitenlandse puppy's uit fokschuren? Zo nee, erkent u dat u hiermee deze situatie in stand houdt?

Antwoord

De handhaving van een verbod op de invoer van puppy's van bepaalde fokkers in Oost-Europa is niet goed uitvoerbaar. Ik beschik niet over de mogelijkheid om fokkers in andere landen regelmatig te controleren.

Het naleven van de geldende regelgeving is een verantwoordelijkheid van die fokkers en de overheden van deze landen. Ook de importeurs hebben hierin hun verantwoordelijkheid te nemen, waarop de NVWA zal toezien. Nederlandse

consumenten hebben in deze ook een verantwoordelijkheid. Kopers kunnen met een goede oriëntatie vooraf helpen voorkomen dat de malafide handel in stand blijft.

Ik richt mij op voorlichting aan (potentiële) kopers, op een sluitend I&R-systeem, op het verduidelijken van wat de juiste manier van houden van een pup zou moeten zijn en op de aanpak van het fokken van pups met ernstige aangeboren afwijkingen. Met het nieuwe identificatie en registratiesysteem (I&R) voor honden is het straks zichtbaar waar de hond vandaan komt en van wie de hond een chip en een paspoort kreeg. Samen met een aantal andere lidstaten wil Nederland aanbevelingen opstellen voor een geschikt systeem voor de identificatie en registratie van honden in de EU-lidstaten. Deze aanbevelingen zijn nog in ontwikkeling en zullen nog besproken worden met een aantal Oost-Europese EU-lidstaten. In aanvulling op het nieuwe I&R-systeem zal een besluit worden genomen over het opzetten van een DNA-databank en DNA-onderzoek om daarmee onder andere beter grip te krijgen op deze ongewenste handel.

Het blijft in alle gevallen van belang dat mensen zich goed oriënteren alvorens ze een hond aanschaffen.

11

Wat gaat u doen om de oproep van de Inspecteur Dierwelzijn van de NVWA om te stoppen met het kopen van puppy's bij een breder publiek bekend te maken?

Antwoord

De oproep ging niet om een algemeen advies om geen (jonge) honden te kopen, maar om een advies aan (potentiële) hondeneigenaren over hoe zij kunnen voorkomen dat zij ongewild meewerken aan illegale hondenhandel.

Ik verwijs verder naar mijn antwoord op de vragen 1, 2 en 4.

12

Kunt u deze vragen één voor één en binnen de gebruikelijke termijn beantwoorden?

Antwoord

Het lukt vanwege afstemming niet de vragen eerder dan heden te beantwoorden.